

AquaFlanders ~~~

2023

~~~~ Activiteitenverslag extern

Voorwoord

De Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders zorgen voor kwaliteitsvol en betaalbaar water dat altijd in voldoende mate beschikbaar is voor iedereen in Vlaanderen. Daarnaast bouwen we mee aan een klimaatbestendige en schone leefomgeving waarin water opnieuw de plaats krijgt dat het verdient, zonder een bedreiging te vormen. Dat doen we dag in dag uit op een toekomstgerichte manier via intense onderlinge samenwerking.

Dat doen we bovendien in een sterk wijzigende context. Het veranderende klimaat en menselijke activiteiten zetten water onder druk. Zowel een tekort aan water als wateroverlast vormen acute, strategische uitdagingen waar we niet omheen kunnen.

Er zijn enerzijds meer langdurig droge periodes en anderzijds periodes met intense neerslag, vaak met wateroverlast tot gevolg. Daarnaast daalt het gemiddelde kraanwaterverbruik, maar is er een piekvraag in droogteperiodes.

Zowel het openbare waterdistributienet als de rioleringsinfrastructuur stemmen we af op deze nieuwe realiteit. We werken onder meer aan brondiversificatie, bergen water en houden het vast volgens een heldere visie en focussen sterk op het behoud van de zuiverheid van onze waterbronnen.

Deze aanpassingen vragen om verhoogde en versnelde investeringen zowel in de drinkwater- als in de rioolinfrastructuur. Tegelijk is het belangrijk dat water betaalbaar blijft en dat er een billijke verdeling is van de lasten voor deze kritieke infrastructuur. Daarom denken we als sector na over een aangepaste, toekomstgerichte financiering.

De Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders bieden vandaag al oplossingen voor de hierboven vernoemde uitdagingen. We stelden een ambitieus actieplan op dat in volle uitvoering is. Dat zet sterk in op doorgedreven samenwerking en verbeterkansen benutten waar mogelijk. Dit doen we binnen de sector en met alle partners die op een constructieve manier meewerken aan klimaatrobuuste watersystemen. Zo boeken we maximaal resultaat op een efficiënte manier.

Met het oog op de verkiezingen in 2024 stelden we ook een memorandum op voor toekomstige beleidsmakers met een aantal belangrijke aandachtspunten en voorstellen.

In dit activiteitenverslag blikken we terug op onze realisaties van het afgelopen jaar. Ik wens u alvast veel leesgenot.

Brecht Vermeulen
Voorzitter AquaFlanders

“In 2023 viel meer neerslag dan gemiddeld. De daaruit volgende wateroverlast toont aan dat de versnelde investeringen van de sector in klimaatrobuuste watersystemen noodzakelijk zijn.”

Over AquaFlanders

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Ze verdedigt de belangen van haar leden en werkt mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. AquaFlanders wil Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

Lees meer op pagina

4

2023 in cijfers

We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. We presenteren u AquaFlanders in enkele cijfers.

Lees meer op pagina

6

Een terugblik op 2023

Ook dit jaar werkten we samen met onze leden en stakeholders aan het klimaatrobuust maken van onze watersystemen. Dat doen we met oog voor de toekomstige financiering en betaalbaarheid.

Lees meer op pagina

8

De 6 rollen

AquaFlanders neemt 6 rollen actief op binnen de sector. Niet alleen voor onze leden, maar ook voor verschillende stakeholders, klanten, leveranciers...

Lees meer op pagina

12

Over AquaFlanders

Water is schaars in Vlaanderen. Waterbedrijven en rioolbeheerders staan dan ook voor grote uitdagingen. Als koepelorganisatie verdedigt AquaFlanders de belangen van haar leden en werken we mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik.

4

Missie en visie

AquaFlanders staat voor gezond, kwaliteitsvol en betaalbaar water. Duurzaam en integraal beheerd – over de hele keten – voor iedereen in Vlaanderen. Vandaar onze kernboodschap.

Aan de bron

We zijn een stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen.

van een gestroomlijnd

We hebben het mandaat om namens de hele sector te communiceren en zorgen ervoor dat standpunten gecoördineerd, afgestemd en gedragen worden.

en modern

Een modern waterbeheer is eigentijds, duurzaam en toekomstgericht.

waterbeheer.

We bekommeren ons om water in al zijn facetten.

Het veranderende klimaat en menselijke activiteiten zetten water onder druk. AquaFlanders wil dit water, de bron van alle leven, veiligstellen voor toekomstige generaties. **Daarom werken we met passie en in overleg met alle stakeholders aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid.**

Dat willen we bereiken door capaciteitsopbouw te faciliteren. Door overleg, ervaringsuitwisseling, onderzoek, communicatie, kennisopbouw en dienstverlening ondersteunen we onze leden. Zo helpen we hen om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

Onze waarden

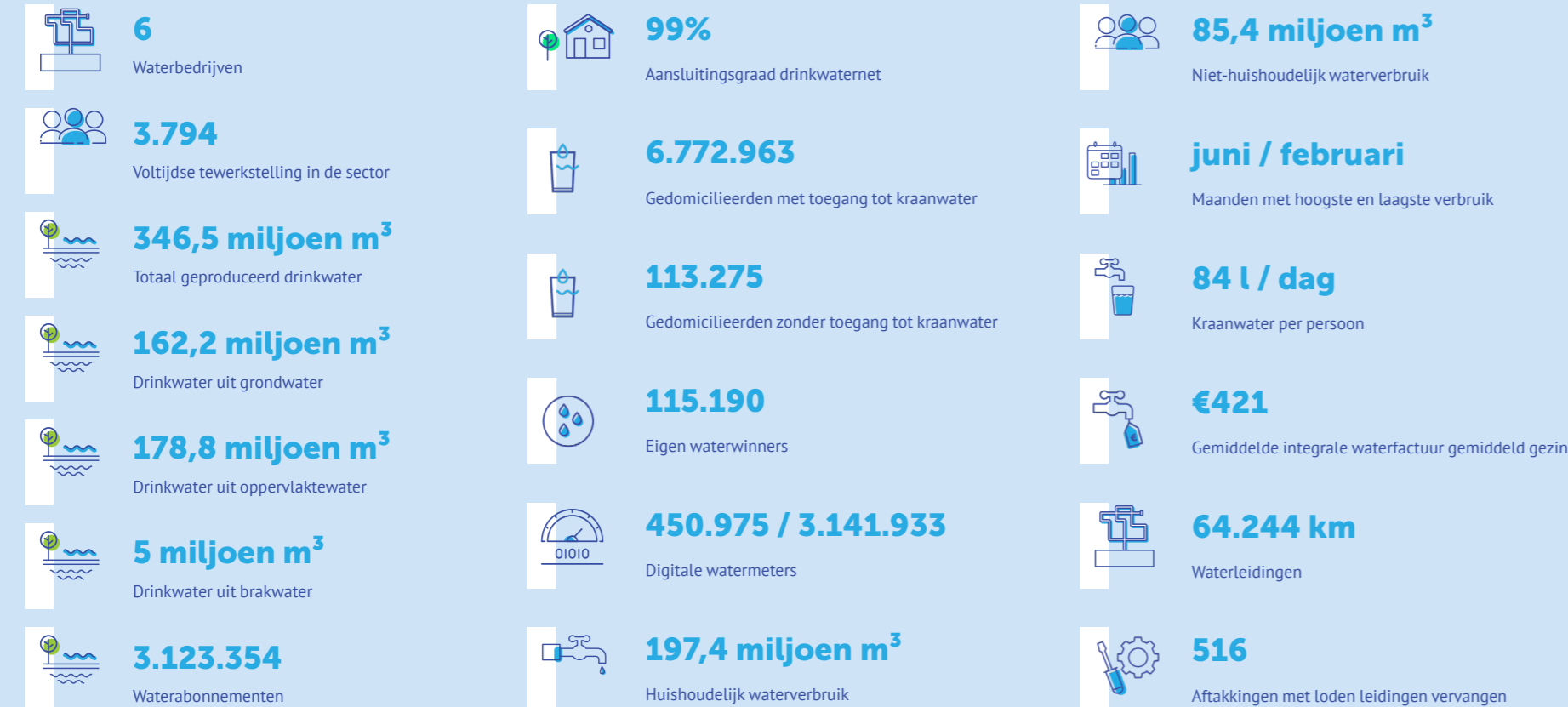
De gezondheid van Vlaamse watergebruikers primeert boven alle andere belangen. Daarom is de **kwaliteit van water** onze topprioriteit. Daarnaast bekommeren we ons constant om **de zorg voor het milieu**, waarvan water een essentieel deel uitmaakt. **Kwalitatieve dienstverlening** staat daarbij altijd voorop. AquaFlanders werkt **transparant en daagt de status quo voortdurend uit.**

5

2023 in cijfers

AquaFlanders is de federatie van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. We verdedigen de belangen van onze leden en werken mee aan een gestroomlijnd en modern waterbeheer. Bovendien willen we Vlaanderen ook informeren en sensibiliseren rond duurzaam watergebruik. Graag presenteren we u AquaFlanders in enkele cijfers.

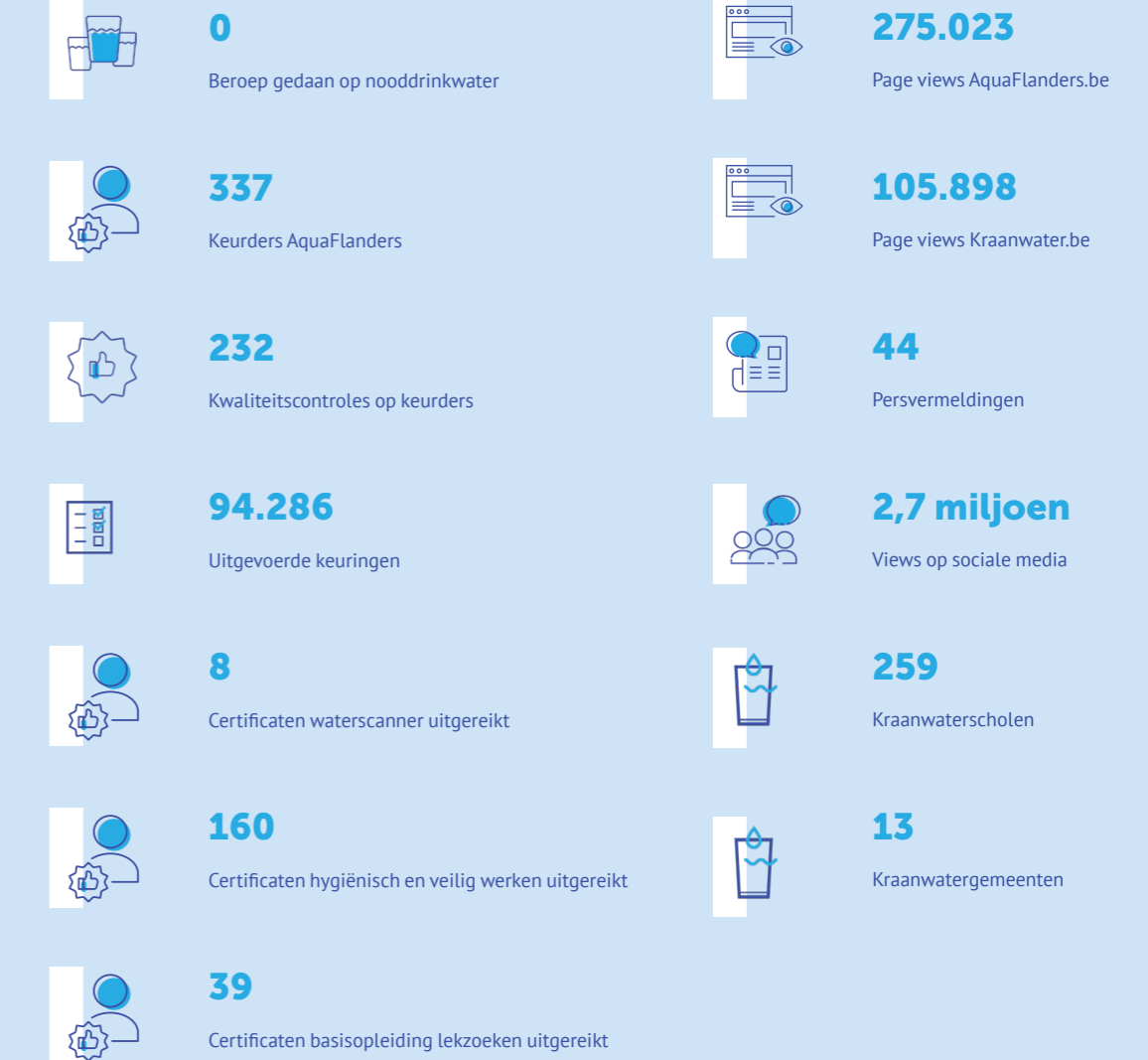
Cijfers drinkwater

Cijfers riolering

Cijfers AquaFlanders

Een terugblik op 2023

1

Klimaatrobuuste watersystemen

Klimaatrobuuste watersystemen zijn zowel gewapend tegen langdurige periodes van droogte als tegen periodes met intense neerslag. Dat vraagt aanpassingen aan de drinkwater- en rioolinfrastructuur.

Water is immers een schaars goed in Vlaanderen. De beschikbaarheid en kwaliteit van drinkwater op een duurzame manier garanderen is dan ook een uitdaging voor de waterbedrijven. Daarom voerden we op sectoraal niveau een impactstudie uit om hun investeringsportefeuille opnieuw te actualiseren. Om de impact en efficiëntie van toekomstige investeringen te maximaliseren, ontwikkelden we een impactwijzer. Deze maakt het mogelijk om de impact van investeringen op een meer holistische manier te bepalen wat helpt om investeringen te prioriteren.

Ook in het beleid zijn belangrijke stappen gezet. Zo is verder invulling gegeven aan de stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2022-2027. Op hun beurt publiceerde de Vlaamse Regering op 8 maart het nieuwe besluit over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie. Het sein voor AquaFlanders om een nieuwe werkgroep 'Vlaams drinkwaterbesluit' op te richten die zich volledig toelegt op het coördineren en operationaliseren van acties die voortvloeien uit dit besluit.

Maar verdere stappen zijn nodig. Daarom stelden de waterbedrijven en rioolbeheerders een memorandum op met het oog op de verkiezingen in 2024. Daarin maken we aan toekomstige beleidsmakers een aantal belangrijke aandachtspunten en voorstellen kenbaar. Een van die aandachtspunten is de bescherming van onze drinkwaterbronnen zodat ook toekomstige generaties hiervan gebruik kunnen maken. Andere belangrijke aandachtspunten zijn de vergunning van de grondwaterwinningen en de complexe procedure om een omgevingsvergunning aan te vragen. Rond deze en andere thema's werkte AquaFlanders sectorale standpunten uit.

Daarnaast deden we een verkennend onderzoek naar het drinkwaterverbruik in de zomer van 2022. Daarin zagen we ondanks de droogte minder uitgesproken piekverbruiken. Het onderzoek leerde ons dat geld besparen, water veiligstellen voor toekomstige generaties en zorg voor natuur en milieu de belangrijkste factoren zijn die het gedrag van consumenten sturen. Zorg voor natuur en milieu is ook voor de watersector belangrijk. Daarom bracht de werkgroep 'Carbon Footprint' de CO2-voetafdruk van de sector in kaart met de ambitie om een globaal klimaatplan voor de sector op te maken.

De waterbedrijven zetten bovendien in op een verdere daling van de lekverliezen. In 2023 organiseerde AquaFlanders daarom voor het eerst de basisopleiding lekzoeken. 34 lekzoekers in spe volgden de opleiding. Daarnaast volgden 8 waterscanners een opleiding en reikte AquaFlanders 109 certificaten voor hygiënisch en veilig werken aan ondergrondse drinkwaterleidingen uit. We ontwikkelden ook een opleiding over het Algemeen Watervkoopreglement voor vastgoedprofessionals.

Vanuit de rol als kwaliteitsbewaker zorgt AquaFlanders voor de keuringen van waterinstallaties en privéwaterafvoeren. Daarvoor is AquaFlanders dit jaar opnieuw door BELAC geaccrediteerd volgens ISO 17020:2012 (certificaat 688-INSP) type A voor keuringen aan de privéwaterafvoer en type C voor de keuring van de waterinstallatie. Dit jaar leidde AquaFlanders 20 nieuwe keurders privéwaterafvoer en 28 nieuwe keurders waterinstallatie op.

2

Samen werken aan oplossingen

In 2023 zette AquaFlanders opnieuw sterk in op de promotie van kraanwater. Met de slogan 'Kraanwater? Gaanwater' motiveren we sporters om te kiezen voor kraanwater als de ideale sportdrink. We zijn in 2023 ook voor het eerst op zoek gegaan naar dé kraanwaterschool van Vlaanderen. In die zoektocht kwamen we uit bij 't Bieske in Lanaken dat onze scholenwedstrijd won.

Maar zelfs in Vlaanderen hebben sommige mensen moeilijker toegang tot kraanwater. Om deze toegang te verbeteren deed de sector samen met de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en andere stakeholders onderzoek naar de toegang tot water voor kwetsbare en gemarginaliseerde groepen. Ook in crisissituaties kan het een uitdaging zijn om altijd voldoende drinkbaar water te leveren. Daarom werd de sector betrokken bij de uitwerking van een nationaal weerbaarheidsplan uit voor drinkwater.

Voordat water uit de kraan komt, heeft het al heel wat waters doorzwommen. Dit jaar focuste de sectorale procesbenchmark op de eerste stap van het proces: het bewaken van de bestaande ruwwaterbronnen bestemd voor de productie van drinkwater.

De werkgroep 'Materialen' focust dan weer op de materialen die gebruikt worden om kraanwater te transporteren. De werkgroep actualiseerde bestaande technische voorschriften voor materialen in contact met drinkwater en publiceerde verschillende nieuwe voorschriften. In samenwerking met Buildwise werkt de werkgroep 'Materialen' ook mee aan de uitwerking van een technische voorlichtingsnota voor de binneninstallatie met goede praktijken voor iedereen die betrokken is bij het ontwerp en de uitvoering van binneninstallaties.

Via Belgaqua levert AquaFlanders dan weer een bijdrage aan de HYDROCHECK-certificatie voor materialen in contact met drinkwater en de toestellenlijst. Dat resulteert in een lijst die consumenten kunnen raadplegen om te controleren of de toestellen die ze willen installeren een externe beveiliging nodig hebben.

De sector zet daarnaast in op gezamenlijke aanpak van onderzoek, ontwikkeling en innovatie. De werkgroep 'Innovatie' presenteerde daarvoor in 2023 een visietekst. Ook de data-innovatie zet zich door in de sector. Met ondersteuning van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten werken de waterbedrijven aan een NRW Ecosysteem om lekken efficiënter op te sporen op basis van data.

Tot slot zet AquaFlanders ook in op samenwerking op federaal en Europees niveau via mandaten in Belgaqua, Eureau en Aqua Publica Europea. Belangrijke thema's hierbij waren: stedelijke afvalwaterzuivering (Urban Wast Water Treatment Directive), groene financiering en duurzaamheid, veerkracht en veiligheid, energie en klimaat, nieuwe mogelijkheden voor inkomsten en waterschaarste.

9

8

Financiering en betaalbaarheid

De veranderende omstandigheden waarin de waterbedrijven en rioolbeheerders werken vragen om verhoogde en versnelde investeringen. Tegelijk is het belangrijk dat water betaalbaar blijft en dat er een billijke verdeling is van de lasten. Daarom stelt de watersector een aangepaste, toekomstgerichte financiering voor.

In januari stelden de waterbedrijven de tariefplannen voor de periode van 2023 tot 2028 voor aan de commissie 'Leefmilieu'. Daarbij gaven ze al een eerste toelichting bij deze toekomstgerichte financiering. Deze visie werkten de waterbedrijven vervolgens verder uit in een visienota.

Ook de financiering van het rioolbeheer vraagt aandacht. Een sluitende financiering voor vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het rioolstelsel en voor het beheer ervan is noodzakelijk. Dit om de doelstellingen van de kaderrichtlijn water te realiseren tegen 2027. De voorstellen voor een aangepaste financiering bundelden we in een sectoraal standpunt.

Een derde domein waarin een grondige evaluatie van de financiering noodzakelijk is zijn de heffingen en captatievergoedingen. Hierbij is het belangrijk dat het watersysteem in totaliteit beken wordt om ongewenste effecten in het watergebruik te voorkomen. Ook hier bundelden we onze aanbevelingen in een sectoraal standpunt.

De 6 rollen van AquaFlanders

Belangenbehartiger

We zijn de belangenbehartiger van de Vlaamse waterbedrijven en rioolbeheerders. Onze organisatie voert een dynamisch public affairs-beleid naar alle stakeholders. Zo dragen we ertoe bij dat onze leden hun strategische doelstellingen realiseren.

Promotor

We vergroten waterbewustzijn en de publieke aanvaarding van circulair water en een integraal waterbeleid in Vlaanderen. We voeren een dynamisch marketing- en communicatiemeerjarenbeleid, in lijn met het public affairs-beleid.

Facilitator

We vergroten de efficiëntie en effectiviteit door samenwerking tussen stakeholders van het integrale waterbeheer te stimuleren. We streven naar complementariteit, optimaliseren informatiestromen en -afstemming, bevorderen initiatieven, stimuleren innovatie en verspreiden kennis.

Kwaliteitsbewaker

We bewaken de kwaliteit in de hele watersector. Vanuit deze rol zorgen we voor de keuringen van drinkwater- en afvalwateraansluitingen en vaardigen we technische voorschriften uit. Daarbij is maximale transparantie van de dienstverlening binnen de hele sector het streefdoel.

Dienstverlener

We ontwikkelen en organiseren watergerelateerde diensten. Zo bieden we ondersteuning aan onze leden en hun leveranciers, opdrachtnemers en particulieren.

Federator

We zijn de stuwende kracht achter het verenigen van de waterbedrijven en rioolbeheerders in Vlaanderen. We werken met passie aan de ontwikkeling en uitvoering van een duurzaam waterbeleid en ondersteunen onze leden om de watergerelateerde duurzaamheidsdoelstellingen op Vlaams en lokaal niveau te bereiken.

Desguinlei 250,
2018 Antwerpen

✉ info@aquaflanders.be
☎ 03 292 91 90

www.aquaflanders.be

